

FAKTA OM

Sikkerhed ved håndtering af orner

3 centimeter flænger i lår og balde.

Det var hvad en medarbejder i et sohold fik ud af at genne med en orne under inseminering – ellers ren rutine, når der er 120 søer pr. løbehold. Men to orner havde gejlet hinanden så kraftigt op på hver side af en låge, at fråden stod dem om mundvigene. Da medarbejderen skubbede til den ene for at få den gennem næste låge, snurrede ornen rundt mod hende. Hun nåede kun at vende ryggen til ornen, før den løftede hende op ad lågen, og dens hjørnetænder flænsede lår og balde. Liggende på maven på bilens bagsæde blev hun kørt til sygehuset, hvor sårene blev renset, inden der kom plaster på. Herefter stod den på antibiotika de følgende dage.

Programmeret til kamp

Orners kampadfærd styres af en balance mellem aggressivitet og frygt. Når aggressiviteten dominerer, angriber ornen, hvorimod den flygter, når frygten er dominerende. Aggressivitet stimuleres af:

- Hanligt kønshormon
- Tidligere succes i kamp
- Aktuel kamp
- Andre orner
- Søer i brunst
- Mennesker

Dårlig opvækst er skadelig

Unormal kampadfærd – manglende trueadfærd før angreb, gentagne angreb og angreb på andre grise bagfra – udvikles især hos orner, som vokser op uden kontakt med andre svin og/eller i små stier uden berigelse med eksempelvis halm.

Orner skal trænes

Det er vigtigt at træne en orne flere gange om ugen, inden den når op på fuld vægt. Det giver den positive erfaringer, når staldpersonalet håndterer ornen konsekvent, forudsigeligt og roligt.

Pas på ved flytning

Flytning af orner kræver særlig opmærksomhed på grund af deres store kropsvægt og risikoen for aggressivitet, hvis dyrene føler sig pressede. Sørg for, at den vej, som ornen skal flyttes ad, er tydelig for den, så den ikke føler sig trængt op i en krog. Et drivbræt kan være et fornuftigt hjælpemiddel; men pas på at ornen ikke vipper den op i hovedet på dig.

Brug det rigtige fodtøj

Brug altid skridsikkert sikkerhedsfodtøj.

Mere om løbning, orner m.m.

[Arbejdsmiljø i løbeafdelinger](#)

[Arbejdsmiljø ved håndtering af svin](#)

Spørgsmål til APV'en

- Hvilke små tilpasninger i løbestalden kan gøre flytninger mere sikre?
- Kan nogle fremgangsmåder ændres, så led (knæ) og muskler belastes mindre under løbninger?
- Hvordan skal glatte gulve takles?
- Hvorfor ikke lave et mandehul i hver ornesti og tværlåge?

